

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/41/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014201113
Dátum vydania rozhodnutia:	04.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7014201113.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: U., nar. X.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Bangladéš, trvale bytom F., t.č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, zastúpený Centrom právnej pomoci, Námestie slobody 12, 810 00 Bratislava, kancelária Košice, Moyzesova 18, 040 41 Košice, proti odporcovi: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, Oddelenie hraničnej kontroly Zboj, 067 68 Zboj, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. PPZ-HCP-SO18-ZAV-7-008/2014 zo dňa 25.08.2014 o zaistení cudzinca, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. septembra 2014 č. k. 3Sp/46/2014-21 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. septembra 2014 č. k. 3Sp/46/2014-21 mení tak, že rozhodnutie odporcu č. PPZ-HCP-SO18-ZAV-7-008/2014 zo dňa 25. augusta 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nariaďuje, aby bol U., nar. X.XX.XXXX, štátna príslušnosť Bangladéš toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

PREDMET KONANIA

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-SO18-ZAV-7-008/2014 zo dňa 25.08.2014, ktorým bol navrhovateľ zaistený podľa § 88 ods.1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o pobyte cudzincov), pretože existuje dôvodné podozrenie, že účastník konania podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmariť jeho administratívne vyhostenie. Zároveň bol navrhovateľ umiestnený do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 3.1.2015, pričom sa voči nemu vedie konanie o

administratívnom vyhostení. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd vo svojom odôvodnení uviedol, že odporca dostatočne zistil skutkový stav a že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

Podľa názoru krajského súdu odporca v dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol všetky skutočnosti, ktoré sú reálnym prejavom správania sa cudzinca. Pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia bolo podstatné, že boli dané dôvody zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov v čase vydania rozhodnutia. Navrhovateľ bol ako príslušník tretej krajiny zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) a podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Vzhľadom na to, že navrhovateľ požiadal o azyl až po 20 dňoch od vstupu na územie SR, je odôvodnený záver odporcu, že úmyslom navrhovateľa nie je zdržiavať sa na území SR. Tento záver potvrdil aj fakt, že navrhovateľ najprv uviedol, že mu nehrozí prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania určitých politických názorov alebo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine, a že mu nebol uložený a ani mu nehrozí uloženie trestu smrti. Takisto uviedol, že nevyvíjal nijakú politickú činnosť. Až následne, pri ďalšom výsluchu navrhovateľ svoju výpoveď zmenil a tvrdil, že chce zostať v SR, pretože bol v Bangladéši členom opozičnej strany BNP a bol falošne obvinený z vraždy a mal obavu o svoj život a zdravie v prípade návratu. Odporca správne vyhodnotil túto zmenu výpovede ako účelovú. Námetka, že fyzické vyčerpanie znížilo schopnosť navrhovateľa vypovedať pred odporcom, nemá žiadnu oporu v administratívnom spise odporcu. Navyše pôvodný cieľom bolo Rakúsko.

Odporca skúmal, či v prípade navrhovateľa nebolo možné využiť iné menej závažné prostriedky.

Ako nedôvodnú vyhodnotil krajský súd námietku o tom, že odporca sa mal vysporiadať so skutočnosťou, že došlo k zrušeniu predchádzajúceho rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pretože rozsudok krajského súdu v čase napadnutého rozhodnutia o zaistení ešte nenadobudol právoplatnosť. Odporca preto podľa názoru krajského súdu postupoval v súlade s citovaným ustanovením § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, ktoré predpokladá zmenu dôvodu zaistenia, ku ktorej môže dôjsť v priebehu už existujúceho zaistenia žiadateľa o azyl. Riadne bola odôvodnená dĺžka zaistenia. Odporca skúmal aj skutočnosti možnosti vrátenia navrhovateľa do Bangladéša.

Krajský súd preto považoval námietky navrhovateľa za nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, z dôvodov podľa § 250 ods. 2 písm. d) a písm. f) OSP, teda z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ považuje zaistenie navrhovateľa za neúčelné, pretože u navrhovateľa neprebíha konanie o jeho návrate, ktorého výkon bol odporcom odložený až do právoplatného rozhodnutia Migračného úradu MV SR o jeho žiadosti o udelenie azylu. Navyše k právoplatnosti rozhodnutia migračného úradu pri negatívnych rozhodnutiach, môže pri využití opravných prostriedkov žiadateľmi o azyl dôjsť až po uplynutí niekoľkých mesiacov. Preto nie je predpoklad, že dôjde k naplneniu účelu zaistenia v stanovenej dobe zaistenia. Odporca sa ani reálnou vyhostiteľnosťou navrhovateľa na územie Bangladéša nezaoberal, ani ju nepreukázal.

Navrhovateľ ďalej namietal, že na základe rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sp/36/2014-17 zo dňa 19.8.2014 došlo k zrušeniu rozhodnutia o zaistení navrhovateľa zo dňa 18.7.2014 v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, pričom súd zároveň nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa zo zaistenia. Podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov môže byť žiadateľ o azyl zaistený iba ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) zákona o pobyte cudzincov, čo v prípade navrhovateľ nebolo splnené, nakoľko došlo k zrušeniu jeho zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. b). S touto skutočnosťou sa odporca nijako nevysporiadal a neprihliadol na ňu ani prvostupňový súd.

Podľa názoru navrhovateľa krajský súd vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnym

skutkovým zisteniam, keď uviedol, že boli dané dôvody zaistenia navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c) v čase vydania napadnutého rozhodnutia, keďže navrhovateľ bol zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) a podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie po uplynutí 20 dní od jeho nelegálneho vstupu na územie SR. Navrhovateľ nesúhlasí s názorom prvostupňového súdu, že táto skutočnosť odôvodňuje záver odporcu o účelovosti žiadosti o azyl navrhovateľ s cieľom zmať jeho vyhostenie, nakoľko prejavoval vôľu o udelenie azylu ihneď po jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov, ale z dôvodu pracovnej vyťaženia jediného dostupného tlmočníka z bengálskeho jazyka na území východného Slovenska došlo k omeškaniu prijatia vyhlásenia navrhovateľa o jeho žiadosti o udelenie azylu. Nesúhlasí ani so záverom prvostupňového súdu o účelovej zmene výpovede navrhovateľa oproti výpovedi po zadržaní odporcom, pretože navrhovateľ tieto dôvody vysvetlil, vyčerpanosť. Navrhovateľ bol po príchode na územie SR taký vyčerpaný, že požiadal turistov, aby zavolali políciu i rýchlu zdravotnú pomoc. Nebol teda zadržaný políciou. Navrhovateľ požiadal o azyl z politických dôvodov. Ďalej uviedol, že na územie SR prišiel z Poľska, nie z Ukrajiny. Nasvedčuje tomu aj skutočnosť, že odporca voči navrhovateľovi nezačal konanie o jeho readmisiu na základe medzinárodnej zmluvy na územie Ukrajiny, ale začal konanie o jeho administratívnom vyhostení priamo do krajiny pôvodu.

U navrhovateľa nebol daný dôvod pre uplatnenie § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, lebo neexistuje riziko úteku. Odporca prijal záver o riziku jeho úteku na základe všeobecnej praxe a správania sa iných účastníkov. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora zo 30.5.2013 vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11, nemožno iba na základe skutočností, že bola žiadosť o azyl podaná v zaistení v zariadení pre cudzincov vyvodzovať domnienku, že túto žiadosť podal iba s cieľom oddialiť alebo zmať výkon rozhodnutia o návrate a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné a primerané.

Na základe uvedeného preto navrhovateľ navrhoval zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa vracia odporcovi na ďalšie konanie, a zároveň nariadiť prepustenie navrhovateľa zo zaistenia a nepriznať účastníkom náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie odporcu

Vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa odporca uviedol, že voči navrhovateľovi sa začalo konanie o administratívnom vyhostení s určením zákazu vstupu, následne bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení a rozhodnutie o zaistení na účely administratívneho vyhostenia. Dňa 6.8.2014 mu bolo oznámené, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu na území SR, z dôvodu obavy o svoj život. Odporca následne vydal rozhodnutie o odložení výkonu administratívneho vyhostenia a vydal nové rozhodnutie o zaistení v zmysle ust. § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Vykonaným šetrením bolo zistené, že navrhovateľ vstúpil na územie SR z Ukrajiny, pobyt na území Poľska potvrdený nebol. Ani ukrajinská ani poľská strana nepotvrdila predošlý pobyt navrhovateľa na ich území, preto nebolo možné navrhovateľa v rámci readmisnej dohody administratívne vyhostiť na ich územie. Navrhovateľ sa po vstupe na územie SR neohlásil bez meškania na úradoch, ale postupoval ďalej, pričom jeho cieľom bolo Rakúsko. Až po fyzickom vyčerpaní a zistení, že skupinu, ktorej bol členom nemá kto ďalej doprevádzať, kontaktoval náhodného turistu, ktorého žiadal privolať políciu. Odporca ďalej uviedol, že je toho názoru, že k naplneniu účelu zaistenia dôjde v stanovenej dobe zaistenia.

K rozsudku krajského súdu, ktorý zrušil pôvodné rozhodnutie o zaistení, odporca uviedol, že v čase vykonania zaistenia navrhovateľa v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov mu nebol tento doručený, preto sa ním nemohol v tom čase zaoberať.

K námietke celkového nesprávneho právneho posúdenia odporca uviedol, že správny orgán je pri vydaní rozhodnutia o zaistení povinný postupovať v zmysle zákonných ustanovení Druhej hlavy zákona o pobyte cudzincov. Pri vydávaní rozhodnutia o zaistení na účel administratívneho vyhostenia je pri absencii cestovných dokladov podmienkou, zistenie totožnosti cudzinca a následné vystavenie náhradného cestovného dokladu. Navrhovateľ vydal nové rozhodnutie o zaistení v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Výkon konania o administratívnom vyhostení je odložený. Žiadateľ o udelenie azylu môže byť na zistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody podľa § 88a

ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

Odporca má za to, že samotným zaistením nebolo navrhovateľovi odopreté právo požiadať o azyl. Navrhovateľ mal namierené do Rakúska, po vstupe na územie SR nemal záujem prihlásiť sa úradom. Až po márnom čakaní osoby, ktorá ich mala zaviesť do Rakúska a vyčerpaní ostali na mieste, kde boli kontrolovaní hliadkou polície. Až keď zistil, že je umiestnený v zariadení, kde nie je možný voľný pohyb, požiadal o udelenie azylu, podľa názoru odporcu s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Má za to, že určil primeranú lehotu na zaistenie, v priebehu ktorej bude navrhovateľ stotožnený, vystaví sa mu náhradný cestovný doklad a prebehne azylové konanie. Zaistenie je preto zákonné, účelné a efektívne.

Navrhoval preto rozhodnutie odporcu potvrdiť.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca napadnutým rozhodnutím podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov zaistil navrhovateľa dňom 25.8.2014 v čase od 9:55 hod, pretože existuje dôvodné podozrenie, že účastník konania podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. V zmysle § 88 ods. 5 bol umiestnený do Útvoru policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 3.1.2015. Voči účastníkovi konania je vedené konanie o administratívnom vyhostení. Účastník konania bol dňa 18.7.2014 zaistený v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce.

V odôvodnení odporcu uviedol, že účastník konania neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu z územia Ukrajiny na územie SR mimo hraničného prechodu a zároveň sa neoprávnene zdržiaval na území SR. Začalo sa konanie o jeho administratívnom vyhostení s určením zákazu vstupu. Na účel výkonu administratívneho vyhostenia bol podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov zaistený. Následne, po umiestnení v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, požiadal navrhovateľ o azyl z dôvodu obavy o svoj život.

Správny orgán skúmal, že účastník konania nemá na území SR žiadne rodinné väzby, skúmal jeho ekonomickú situáciu a dospel k záveru, že vzhľadom na jeho osobu a jeho osobné pomery nie je možné z jeho strany zložiť peňažnú záruku a zabezpečiť si ubytovanie. Správny orgán nemá inú zákonnú možnosť, ako ho po zaistení umiestniť v útvare policajného zaistenia pre cudzincov. Odporca prihladal aj na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a iba výnimočne absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory.

Odporca preskúmal všetky dôležité skutočnosti a má za to, že vrátením na územie Bangladéša mu nehrozí mučenie, kruté neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, rovnako nie je ohrozený jeho život z dôvodu jeho rasy, národnosti, náboženstva, prípadne príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Neuvedol žiadne skutočnosti, ktoré by takýto návrat neumožňovali.

Pred vydaním rozhodnutia bola účastníkovi daná možnosť vyjadriť sa k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť doplnenie.

Správny orgán má za to, že zaistenie účastníka konania v tomto prípade je účelné, efektívne a odôvodnené, nakoľko existuje riziko jeho úteku. Na základe výpovede účastníka konania ako aj šetrením OHK PZ Zboj, bolo zistené, že účastník konania spolu s prevádzачmi pešo neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu medzi Ukrajinou a Slovenskou republikou a ďalej pokračoval do vnútrozemia SR cca 25 kilometrov. Z tohto miesta ich mala ďalšia osoba autom odvieť do Rakúska. Čiže účastník konania nemal záujem po vstupe na územie SR bez meškania prihlásiť sa na úradoch ale chcel pokračovať bez kontroly do Rakúska, kde išiel za prácou. Až po márnom čakaní na túto osobu a fyzickom vyčerpaní ostali na mieste, kde boli kontrolovaní hliadkou polície.

Správny orgán sa pri rozhodovaní o zaistení riadil aj Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení protokolu o postavení utečencov z roku 1967, ako aj Smernicou Rady 2013/33/EU, ktorou sa ustanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu. Podľa čl. 18 Charty základných práv Európskej únie právo na azyl sa zaručuje dodržiavaním pravidiel Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 a Protokolu z 31. januára 1967 týkajúcich sa postavenia utečencov a v súlade so Zmluvou o Európskej únii a so Zmluvou o fungovaní Európskej únie. Správny orgán má za to, že samotným zaistením účastníka konania mu nebolo odopreté právo požiadať o azyl.

Odporca ďalej skonštatoval, že účastník konania po neoprávnenom prekročení štátnej hranice z územia Ukrajiny do Slovenskej republiky neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že na území Bangladéša bol jeho život alebo sloboda ohrozené a taktiež sa bez meškania neprihlásil na úradoch a neodôvodnil svoj nezákonný vstup. Vôľu požiadať o azyl účastník konania prejavil až potom, keď bol zaistený a umiestnený v ÚPZC Sečovce, pričom možnosť požiadať o azyl mal už pri spisovaní zápisnice o vyjadrení účastníka konania v konaní o administratívnom vyhostení, kde mu bola obligatórne položená otázka, či žiada o azyl na území SR. Účastník konania uviedol, že cieľom jeho cesty bolo dostať sa do Rakúska. Na základe uvedeného existuje dôvodná obava, že účastník konania podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Správny orgán je toho názoru, že účastník konania svojou žiadosťou o azyl sleduje jednak oddialenie svojho vydania do Bangladéšu a jednak má snahu dostať sa do azylového tábora, ktorý má voľný režim pohybu žiadateľov o azyl, a tento voľný režim by v zapätí využil na útek v snahe dostať sa do Rakúska, čo je potvrdené aj v zápisniciach o vyjadrení sa účastníka konania.

Správny orgán sa zaoberal aj článkom 14 Všeobecnej deklarácie o ľudských právach, v ktorom je uvedené, že právo žiadať o azyl sa stalo uznaným základným ľudským právom. Aj v tomto prípade je nutné konštatovať, že účastníkovi konania umiestnením do ÚPZC Sečovce toto právo odopreté nebolo.

Správny orgán sa pritom riadil aj rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 8Sža 52/2008, kde skonštatoval, že žiadosť o udelenie azylu, nezakladá dôvod pre zrušenie rozhodnutia o zaistení.

Správnemu orgánu bolo 6.8.2014 oznámené, že účastník konania požiadal o udelenie azylu z dôvodu, že jeho život v domovskej krajine je v ohrození. Správny orgán preto využil § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov a účastníka zaistil ako žiadateľa o udelenie azylu, pretože existuje dôvodné podozrenie, že účastník konania podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie. Účel zaistenia stále trvá.

Správny orgán dospel k záveru, že zaistenie i umiestnenie účastníka konania v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov je v súlade s medzinárodnými zmluvami i vnútroštátnymi predpismi.

Pri posudzovaní doby zaistenia sa správny orgán riadil aj informáciami, ktoré k dĺžke azylového konania poskytol Migračný úrad. Správny orgán má za to, že v rozhodnutí o zaistení určil primeranú lehotu na zaistenie, v priebehu ktorej Migračný úrad rozhodne o udelení azylu na území SR účastníkovi konania. V prípade, že Migračný úrad rozhodne o udelení azylu alebo o poskytnutí doplnkovej ochrany účastníkovi konania, tak správny orgán bezodkladne prepustí účastníka konania zo zaistenia. Správny orgán si je vedomý skutočnosti, že podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia. Správny orgán taktiež skúmal reálnu možnosť výkonu vyhostenia účastníka konania t.j. účelnosť zaistenia. Má za to, že v prípade odpadnutia dôvodov odloženia výkonu administratívneho vyhostenia, bude možné v konaní o administratívnom vyhostení pokračovať.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 4. novembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predosťrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov podanie žiadosti o udelenie azylu alebo požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny o asistovaný dobrovoľný návrat nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

Podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

Podľa § 88a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov žiadateľ o udelenie azylu môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody podľa odseku 1. Celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie azylu podľa odseku 1 písm. a), b), c) alebo písm. e) nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie azylu podľa odseku 1 písm. d) nesmie presiahnuť čas zaistenia podľa § 88 ods. 4.

Z obsahu spisu vyplynulo, že odporca skorším rozhodnutím zo dňa 18.7.2014 č. PPZ-HCP-SO18-86-003/2014 rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na účel výkonu administratívneho vyhostenia.

Krajský súd v Košiciach rozhodnutím č. k. 2Sp/36/2014-17 zo dňa 19.8.2014 zrušil rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa a nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa zo zaistenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. 1Sž 34/2014 zo dňa 3.10.2014 toto rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Rozhodnutím zo dňa 25.8.2014 (ktoré je predmetom tohto súdneho prieskumu) bol navrhovateľ opätovne zaistený z iného právneho dôvodu (§ 88a ods.1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov) s dátumom od 25.8.2014 na nevyhnutie potrebný čas, najviac do 3.1.2015.

Navrhovateľ namieta, že nebola splnená podmienka podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, kedy môže byť žiadateľ o azyl zaistený iba ak už je zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo b), čo tu nebolo splnené.

Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov umožňuje odporcovi zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ktorý je už zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) (čo bol prípad navrhovateľa), ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

Pokiaľ teda policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu podaná po jeho predchádzajúcom zaistení je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, odporca rozhodne, že dôvody predchádzajúceho zaistenia podľa § 88

ods.1 písm. b) zákona pobyte cudzincov trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu, pričom v rozhodnutí v ktorom preukáže splnenie zákonných podmienok jeho zaistenia podľa § 88a ods.1 písm. c) musí vyložiť, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu.

V prejednávacom prípade nebola účinne naplnená podmienka, že v čase vydania nového rozhodnutia o zaistení, bol navrhovateľ zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. V čase vydania preskúmaného rozhodnutia o zaistení v tomto konaní, bolo už vyhlásené rozhodnutie krajského súdu (krajský súd rozhodol dňa 19.8.2014) o zrušení rozhodnutia správneho orgánu o zaistení a nariadení bezodkladného prepustenia navrhovateľa zo zaistenia, pričom odporca o tejto skutočnosti mal vedomosť avšak s dôvodmi, pre ktoré krajský súd považoval skôr vydané rozhodnutie o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov sa nijako nevysporiadal ani ich nezohľadnil vo svojom neskoršom rozhodnutí. Podmienkou zaistenia cudzinca- žiadateľa o azyl podľa § 88a ods. písm. c/ zákona o pobyte cudzincov je skutočnosť, že cudzinec - žiadateľ o azyl je už zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a/ alebo b/.

V prípade, že zákonnosť rozhodnutia o zaistení cudzinca je spochybnená rozsudkom súdu, o skutočnosti ktorej má odporca vedomosť, musí odporca postupovať pri ďalšom rozhodovaní o zaistení cudzinca so všetkou obozretnosťou, najmä z toho pohľadu, či zákonnosť svojho ďalšieho rozhodovania nestavia na súdom spochybnenej i keď neprávoplatne tvrdenej nezákonnosti skôr vydaného rozhodnutia. Odporca takto nepostupoval, nevysporiadal sa vôbec v preskúmanom rozhodnutí s okolnosťami, ktoré viedli krajský súd k zrušeniu jeho skoršieho rozhodnutia o zaistení navrhovateľa ako nezákonného, a preto odvolací súd aj po zohľadnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SžA 34/2014 zo dňa 3.10.2014, ktorý potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.8.2014 č. k. 2Sp 36/2014-17 dospel k záveru, že v danom prípade neboli účinne naplnené podmienky zákona na postup odporcu, ktorý zaistil navrhovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

Na nezákonnosti, i keď právoplatne potvrdenej rozhodnutím najvyššieho súdu až po rozhodnutí odporcu, avšak spochybnenej krajským súdom pred vydaním napadnutého rozhodnutia odporcu nemožno stavať zákonnosť rozhodnutia odporcu, pokiaľ podmienkou zaistenia navrhovateľa je existencia rozhodnutia o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a / alebo b/ zákona o pobyte cudzincov, najmä za stavu, že odporca vo svojom rozhodnutí nezohľadní navrhovateľom tvrdenú a krajským súdom vytknutú nezákonnosť takéhoto rozhodnutia.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že z hľadiska princípu právnej istoty, podlieha ochrane aj legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 16/06 zo dňa 30.4.2008, Nález Ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 12/05 zo dňa 28.11.2007). Účelom legitímneho očakávania je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali (m. m. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/06 zo dňa 24.6.2009, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/04 zo dňa 6.2.2008).

S legitímnym očakávaním úzko súvisí zákaz prevapivých rozhodnutí, keď správne orgány sa nemôžu bez náležitého odôvodnenia a vysporiadia sa so skutočnosťami, ktoré nastali po vydaní predchádzajúceho rozhodnutia, ktorého zákonnosť bola spochybnená súdom a zákonnosť ktorá je predpokladom jeho rozhodovania celkom zbaviť povinnosti vysporiadať sa s dôvodmi súdom spochybnenej zákonnosti rozhodnutia, i keď v štádiu neprávoplatne tvrdenej nezákonnosti.

I keď legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať, (rozsudok Európskeho súdneho dvora /teraz Súdny dvor Európskej únie/ vo veci Crispoltoni, v spojených veciach C-133/93, C-300-93, C-362/93 zo dňa 5.10.1994, bod 56, Správy 1994, str. I-04863), v danom prípade legitímnym očakávaním navrhovateľa bezpochyby bolo, že odporca sa pri rozhodovaní o tom, či dôvody jeho zaistenia trvajú potom, ako podal žiadosť o azyl, bude zaoberať spochybnenou zákonnosťou skôr vydaného rozhodnutia, pretože od zákonnosti tohto rozhodnutia závisela aj možnosť zaistenia navrhovateľa v preskúmanom rozhodnutí.

Rozhodovacia činnosť krajského súdu pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporcu (napokon potvrdená aj rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu) mohla oprávnene vzbudiť legitímne očakávania navrhovateľa, že jeho prepustenie zo zaistenia, ktoré nariadil krajský súd a potvrdil najvyšší súd nebude ohrozené neskorším rozhodnutím odporcu, ktorý zaistil navrhovateľa bez toho, aby sa s dôvodmi

spochybnej zákonnosti skoršieho rozhodnutia zaoberal.

Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na obsah administratívneho spisu, nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že u navrhovateľa ide o dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie. Navrhovateľ uviedol ako dôvod svojej žiadosti o azyl obavy o svoj život, nakoľko bol členom opozičnej politickej strany a bol falošne obvinený z vraždy. Nie je na mieste bagatelizovanie jeho problémov, rovnako ako aj jeho zdravotného stavu počas prvého výsluchu po jeho príchode na územie SR.

Na základe skutočnosti, že navrhovateľ vyslovene prejavil vôľu o azyl až po jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov, pričom pôvodne uviedol, že mal namierené do Rakúska, kde si chcel nájsť prácu, odporca vyvodil záver o riziku jeho úteku resp. vyhýbaní sa administratívne vyhosteniu, pričom poukazuje na zovšeobecnené predošlé správanie sa iných cudzích štátnych príslušníkov. Navrhovateľ namietal, že zaistenie je neúčelné, pretože neprebíha konanie o jeho návrate, ktorého výkon je odložený až do právoplatného rozhodnutia o jeho žiadosti o azyl a nie je predpoklad, že k naplneniu účelu zaistenia dôjde v stanovenej dobe zaistenia.

Rozhodnutie odôvodnil odporca tým, že nedisponuje inou zákonnou možnosťou ako ho umiestniť v útvere policajného zaistenia pre cudzincov, pričom sa odvoláva na doterajšiu prax správneho orgánu ako aj na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často krát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a pokiaľ nedôjde k ich zaisteniu spravidla svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať. Námietku navrhovateľa, že odporca svoj záver o riziku úteku odôvodňuje zovšeobecnením predošlého správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov považoval za dôvodnú, pretože riziko úteku resp. vyhýbanie alebo bránenie procesu prípravy výkonu jeho administratívneho vyhostenia je potrebné vždy posúdiť individuálne.

Odporca v dôvodoch rozhodnutia vyjadril názor, že svojou žiadosťou o azyl sleduje jednak oddialenie vydania na Ukrajinu a jednak snahu dostať sa do azylového tábora, ktorý ma voľný režim pohybu žiadateľov o azyl a tento voľný režim by vzápätí využil na útek v snahe dostať sa do cieľovej krajiny Rakúska. Odporca bližšie nešpecifikuje z čoho prameňa takéto obavy.

Na rozdiel od názoru krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že námietky navrhovateľa boli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku podľa § 220 OSP tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku odvolací súd rozhodol podľa § 250a ods. 7 OSP, podľa ktorého súd v rozhodnutí, ktorým zruší a vráti rozhodnutie o zaistení na ďalšie konanie, zároveň nariadi bezodkladné prepustenie osoby zo zaistenia.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP a § 246c OSP, tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Navrhovateľ si ich náhradu neuplatnil a odporcovi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.